

B-kursen 96/97
boendet och skissandet

97 04 20

REFLECTION-AFTER-ACTION
Tillbakablickar till erfarenheter av det egna arbetet

utskick 1 — mental förberedelse (23/4)

utskick 2 — praktisk förberedelse

- måndag 13/5 13⁰⁰-15⁰⁰ **start**, kort genomgång avsikter, möjligheter och krav
handlingsteori gästföreläsare José Ramírez, Nordplan
exkursionsförberedelser
- 14 - 20/5 **'dagboks'-analys, steg 1, 2, 3,... på egen hand**
resultat, en grafisk representation av arbetsprocessen till 20/5
- 15,16/5 **Sjællandsexkursionen***, dvs 'igenkännanden, kontext, kvalitet'
ett landskap, urbaniserat och däri 'tätt och lågt's historia gn ex
- tisdag 20/5
09⁰⁰ dagen ägnas 'mina egna reflektioner över mitt material'
inledning tillsammans
10⁰⁰ **presentation** inför en liten grupp
diskussion i gruppen om ...
mål att söka arbetsprocessens karaktäristika
13⁰⁰ **presentation** av gruppens resultat
diskussion
grupparbete
- torsdag 22/5 **"boendet"?** kvalitativa aspekter på begreppet — rollspel
"arkitektur"? kvalitativa aspekter på begreppet — rollspel
"boendet och skissandet" och "relationer", **en summerande diskussion**
17³⁰ landskapsarkitekten i samhällsbygget — **debattafton**
- fredag 23/5 **kompetens** —
uppsats? 'mitt arbetssätt' i skiss och ... (i mina fortsatta studier)
kurskritik, reflektioner över kursens mål, struktur och innehåll
inlämn uppsats???

* avresa ca 730 i Lund, hämtar Alnarp, Malmö; övernattning hotell Ansgar, Köpenhamn 00945 31 21 21 96; hemma Malmö ca 2000

inför det avslutande skedet i maj (13 - 23/5)

REFLEKTIONER ÖVER ARBETSSÄTT OCH KVALITET
tillbakablickar i erfarenheterna av det egna arbetet

Syftet med detta moment är att du ska få tillfälle att reflektera över ditt arbetes 'vad', 'hur', 'när' och 'varför' och medvetandegöra dina erfarenheter av din skiss- och arbetsprocess från start till resultat, för att lära känna dig själv bättre som landskapsarkitekt.

Rekommenderad arbetsgång:

Anta att du inom dig har en källa till förståelse och visdom som vet vad du skapat. Föreställ dig denna källa som en gammal vis kvinna eller man som vill dig väl och som följt dig under arbetets gång. Hon eller han har hela tiden varit närvarande, iakttagit, lyssnat, undrat och lagt på minnet.

När du gjort detta antagande, samla alla de anteckningar och skisser som du åstadkommit i ditt arbetsprojekt. Bred ut dem framför dina ögon. Ordna dem kronologiskt. Slappna av. Titta på dem alla förutsättningslöst och kravlöst.

Aktivera din inre källa och låt henne eller honom leda dig i ditt inre landskap och ge svar på dina frågor. Ställ frågor och lyssna inåt.

T ex. Vad var min föreställning om vad jag ville åstadkomma i starten? Vad hände sedan med denna min intention? När kom jag på den bärande idén? Hur växte den fram? Vad fick mig att välja platsen? Har jag någon gång under arbetets gång ifrågasatt mitt val? Varför? Vilka idéer och aha-upplevelser har jag fått? Hur har jag använt mig av dem? Hur utnyttjade jag mina egna kunskaper? Vilken ytterligare information sökte jag? Vilka hinder upptäckte jag under resans gång? Kunde jag se när och vilken hjälp jag behövde? Vad hjälpte mig framåt? När hade jag flyt i arbetet, och när kändes det tungt? När var det stressigt? Vilka vägval och knutpunkter var svåra? Vilka alternativ hade jag att välja mellan? Vad avgjorde mina val? Hur har jag bedömt tidsåtgången? När jag tittar på resultatet, hur motsvarar det min ursprungliga intention? Vilka bra kvaliteter har jag åstadkommit i mitt resultat? Vilka kvaliteter glömde jag bort eller fick inte med? Vad skulle jag vilja ändra eller utveckla ytterligare? Osv.

Ta den tid du behöver för din inre dialog. När du är färdig, samla de insikter, tankar och känslor som du vill dela med andra i din kursgrupp. Åskådliggör dessa på det sätt som du finner lämpligt. Om du vill kan du t ex göra det grafiskt genom att rita en tidskurva som motsvarar projekttiden, och kanske sträcker sig en bit in i framtiden. Kurvan kan vara rak, lutande, serpentin- eller trappstegsaktig. Allt efter vad som bäst illustrerar dina ansträngningar och upplevelser. Du kan skriva upp på tidsaxeln de ögonblick och stunder som du ägnat eftertanke, och symbolisera dessa tidpunkter på något sätt. Vidareutveckla de av dina erfarenheter som du vill dela med andra.

Det arbete som beskrivs ovan skall vara gjort till första träffen efter pingst. Att skriva om detta redan nu är att markera en inriktning, ge möjlighet till mental förberedelse, en långsam start.

Vi återkommer när vi närmar oss vecka 20.

B-kursen 96/97
boendet och skissandet

97 05 08

REFLECTION-AFTER-ACTION
Tillbakablickar till erfarenheter av det egna arbetet

Reflektioner över 'projektarbetet'

*Det är skönare lyss till den sträng,
som brast,
än att aldrig spänna en båge.*

Dessa Heidenstams rader uttrycker skissandets 'själ', detta att ständigt lösa problem och söka möjligheter i skön blandning ... och pröva hållbarheten, också det i lika ständig verksamhet. Att försöka är skissandets grundvillkor. Men däri ligger också skissandets 'tvilling', att reflektera över försöken.

Det gäller i högsta grad också denna sista fas av kursen — att ge sig själv möjlighet att lyfta fram vad som hänt och reflektera över det ...

Du kan göra det högt och ljudligt eller tyst för dig själv — men gör det! Använd de här dagarna fullt ut. Gör dem till avstamp för din fortsatta kompetensutveckling.

Din inlämning och presentation var ju inte 'hela sanningen och inget annat än sanningen'. Nu, när du inte har några prestationskrav hängande över dig kan du hämningslöst granska ditt görande och tänkande så här långt. Släpp fram "den gamla visa kvinnan".

Dagarna är organiserade så, att du kan nalkas dina erfarenheter på några olika sätt, genom:

- arbetsprocessen *som du minns den* och ser den genom sparade skisser och anteckningar
- dina resultat genom *din egen självkritik* under tillbakablickandets gång
- andras resultat och *andras reflektioner*, och inte minst genom din inlevelse i andras ...
- att 'göra om' arbetet, genom att i tanken genomföra arbetet *en gång till* ...

Det första steget

Det startar du *på egen hand* med att plocka genom ditt material, din almanacka, dina anteckningar, våra kursmeddelanden*, m m. Sök ett sätt att strukturera processen som du upplevt den. Gör en grafisk beskrivning av 'händelseutvecklingen' på enklaste sätt, läsbar åtminstone för dig själv till att börja med. Du väljer själv vilka upplevelser/händelser/beslut... som platsar — eller märker efter hand vilka som tonar fram som viktigast.

Det andra steget

Efter detta fria, öppna sökande, kan du smala till perspektivet och fokusera på skissandet, ditt skissande som du upplevt det. Hur gjorde du? Hur utvecklade du ditt skissande, dvs kan du i efterhand se att du ändrade ditt sätt att arbeta? Försök att beskriva det som en metod (att tillämpa nästa gång). Därtill: Hur tycker du nu att ditt skissande påverkats av 'yttre' omständigheter? Det kan också vara värt en tanke.

Det tredje steget

När vi samlats på Alnarp efter pingst får du diskutera dina upptäckter med några kursare i *en liten grupp* (och de sina med dig). Ni är varandras 'bollplank', för att locka fram nyanser och andra synvinklar kanske.

Gruppen har uppdraget att sedan redovisa de intressantaste aspekterna från sin diskussion först om processen/händelseutvecklingen och sedan om skissen som arbetsmetod (ca 5 resp 3 min/grupp):

* en komplett uppsättning är upphängd på den östra anslagstavlan, fritt att kopiera från — förskingra den inte! Tack!

Vilka perspektiv har ni valt, vad har varit karaktäristiskt för arbetet/upplevelsen inom dessa? Välj nyckelord med omsorg.

Tisdag
13-15
ateljén

Det fjärde steget

Sju sådana presentationer är grunden för en gemensam diskussion om arbetets villkor

Tisdag
15-17

Det femte steget

Efter den diskussionen återvänder du till den lilla gruppen, där ni ägnar er åt de svåra frågorna hur hade det blivit om, hur kunde jag gjort i stället, ..., och hur gör jag nästa gång, ...? Frågor som du sedan givetvis grannar över på egen hand.

Torsdag
8-9
sal 106

Det sjätte steget

På torsdag morgon redovisar gruppen sin diskussion genom tre viktiga aspekter. Var och en har sina slutsatser med sikte på framtiden.

Det om process och metod, därefter växlar vi perspektiv.

Med *två rollspel* försöker vi med inlevelsens hjälp få personligare och djupare grepp om det kvalitativa. Ni använder era egna förslag som spelplan. Grupperna blir lite större för att rymma tillräckligt många rollfigurer. Tiden räcker då inte för genomgång av allas förslag. Ni måste välja. Lotta eller skaffa er kriterier för valen (2). Stora skillnader, öppet/slutet, stort smått, ... m m.

Var och en måste alltså vara beredd med sitt utställningsförslag*, gärna kompletterat med detaljplaneringens och växtgestaltningens material. Och annat om så önskas. Allt för maximal avläsbarhet.

De båda spelen landar var för sig i en redovisning och gemensam diskussion, där den senare övergår till en summering som bl a handlar om kompetens... och följs av kvällens möte med verksamma landskapsarkitekter av olika 'sort'.

Om rollspelandet i allmänhet. Gruppen har fått en liten bunt 'rollkort'. Ur den drar var och en sin roll, upprepat inför varje förslag (4 á 5 i varje spel). Den roll som kortet beskriver fyller du på med egna påfund så att rollgestalten känns hel och naturlig — så att du kan vara den. Rollspelet syftar till att fokusera. Det manar till att ta ut svängarna, att dramatisera, men utan att förfalla till löjet.

Torsdag
9-11

Brukarspelet

Boendet utomhus. En grupp intresserade har samlats framför ett förslag utställt på biblioteket. De försöker tolka vad det skulle innebära. Av någon anledning intresserar de sig endast för utemiljön. Efter en stund kommer förslagställaren så att de kan få förtydliganden.

Torsdag
11-12
sal 106

Genom rollfigurernas intressen och ansvarstaganden blir ett stort antal aspekter på *utemiljöns kvalitet* belysta. Det är gruppens uppgift att göra en syntes av dessa bedömningar och redovisa den

Torsdag
13-1530

Arkitekturspelet

"Vad är arkitektur?" Frågan uppkommer i en grupp på en utställning med förslag till bostadsområden. Gruppen består av några landskapsarkitekter med olika arbetsförhållanden, någon arkitekt och konstnär. Arkitekturbegreppet konkretiseras i gruppens diskussion genom att intensivt tolka argumenten med sökta *exempel* i det *förslag* man står framför. Ingen presentation här heller. Det står förslagställaren fritt att förhålla sig aktiv eller passiv.

Torsdag
1530-17
loftet

Efter detta spel är det gruppens uppgift att redovisa intressanta:

exempel på lyckad arkitektur/gestaltning/estetisk organisation
exempel på 'borttappad' möjlighet
exempel på 'planestetik'
och en summering av gruppens diskussion

* häng eller ställ dem gärna i 'gatan' när de inte används! När vi är färdiga skall vi organisera en rullande utställning i Höör under sommaren. Lämna alltså ditt förslag i utställningsskick, som du vill att det skall se ut på plats.

Debattafton

Torsdag
1730-
fiket +?

Landskapsarkitekten i samhällsbygget. De verksamma larkar som kommer till oss gör så för att de gärna vill tala med er, och ni med dem. Under buffén sitter de vid var sitt bord i fiket för en 'uppvärmande' diskussion mellan tuggorna. Sedan omorganiserar vi oss till en 'paneldebatt'.

Helhet

Fredag
9-10
Sal 106

"boendet och skissandet" har varit kursens ledord. En diskussion om yrket och utbildningen som helhet måste givetvis handla om innebörden av dessa. Relationer är ett annat nyckelord och komplexitet, ... Vi inleder den sista dagen med 'schemat' STADSBYGGET SOM ARKITEKTUR och låter diskussionen växa från det.

'mitt arbetssätt'

Fredag
10-13

Tillbaka till tisdagens små grupper. Låt rollspelen och morgonens diskussion bilda bakgrund till en självkritisk stund. Hur väl lyckades jag uppfylla intentionerna i mitt program? ... Och, innan dess, vad fick jag med och vad fick jag inte med i programmet av viktiga kvaliteter? ... ? Hur gör jag nästa gång? Blicka fram mot dina fortsatta studier i skenet av veckans reflektioner. Tänk på ditt arbete i olika faser och ur olika aspekter som metoder, men också på vad du skulle behöva och vilja göra i fortsättningen för att utveckla din förmåga. Kompetens. Gruppen är en resurs, kanske t o m en förutsättning för att medvetandegöra detta. Använd den! Till den avslutande diskussionen förväntas gruppen ha formulerat en strategi för arbete med boendemiljöer och 'mellanrummens' kvalitet samt för kompetensutveckling för detta. Men du skall också ha besvarat två enkäter om hur du upplevt utvecklingen av din förmåga.

Lunch och tömning av ritsalen

avslutande diskussion

Fredag
13-14
Loflet

Sju grupper blickar bakåt och framåt, karaktäriserar sina erfarenheter och förväntningar... Diskussionen ligger i kommentarerna ...

kurskritik

14-1430

Vad skall vi göra så att kursen blir bättre nästa år? Vad skall vi inte ändra? Rekapitulering av struktur, innehåll och resurser. Kursens mål och yttre villkor. En enkät.

Smågrupperna

Fredag
1430-16

Tillbaka till din strukturering av 'processen'. Ställd mot andras struktureringar och kursprogrammet är den en källa också för förbättringsvilja utanför dig själv. För dem som kommer efter och för kåren. Synpunkter på kursen har säkert dykt upp tidigare under dagarna, men nu koncentrerar vi oss på det. Dina erfarenheter sedda i backspegeln är ju den mogna studentens, en syntes av minnet av situationen och reflektionerna nu över sammanhangen.

Alltså, löp genom processen igen och notera plus/minus av olika slag.

Hur mycket 'grupp' det blir bestämmer ni själva, men var och en lämnar en besvarad enkät. Denna innehåller anspråk på skrivna kommentarer under givna rubriker samt en möjlighet för dig att formulera dig fritt. Ta den.

Fredag
16-17

redovisning, diskussion och avslut

Helhet

Fredag
9-10
Sal 106

”*boendet och skissandet*” har varit kursens ledord. En diskussion om yrket och utbildningen som helhet måste givetvis handla om innebörden av dessa. Relationer är ett annat nyckelord och komplexitet, ... Vi inleder den sista dagen med ‘schemat’ STADSBYGGET SOM ARKITEKTUR och låter diskussionen växa från det.

‘mitt arbetssätt’

Fredag
10-11

Summera nu på egen hand dina reflektioner. Sätt dig och skriv ”*reflektioner över min syn på landskapsarkitektens förmåga*”, vad är det? Vilka förmågor är karaktäristiska, viktiga och framträdande. Man kan t o m fråga sig vad landskapsarkitekten är expert på. 15 minuter räcker. Diskutera sedan det du skrivit i din grupp (½ tim).

Fredag
11-12

Tillbaka till ditt eget reflekterande. Låt rollspelen och morgonens diskussion bilda bakgrund till en självkritisk stund. Hur väl lyckades jag uppfylla intentionerna i mitt program? ... Och, innan dess, vad fick jag med och vad fick jag inte med i programmet av viktiga kvaliteter? ... ?
Tänk på ditt arbete i olika faser och ur olika aspekter som metoder, men också på vad du skulle behöva och vilja göra i fortsättningen för att utveckla din förmåga. Kompetens.
Hur gör jag nästa gång? Blicka fram mot dina fortsatta studier i skenet av veckans reflektioner. Nu skriver du privat till dig själv enbart.
Men du skall också ha besvarat två enkäter om hur du upplevt utvecklingen av din förmåga.

Lunch

avslutande diskussion och kurskritik

Fredag
13 -
loftet

Kommentarer med anledning av förmiddagens skrivande och diskussion.

Vad skall vi göra så att kursen blir bättre nästa år? Vad skall vi inte ändra?
Rekapitulering av struktur, innehåll och resurser. Kursens mål och yttre villkor. En enkät.

1330 -

Tillbaka till din strukturering av ‘processen’. Ställd mot andras struktureringar och kursprogrammet är den en källa också för förbättringsvilja utanför dig själv. För dem som kommer efter och för kåren. Synpunkter på kursen har säkert dykt upp tidigare under dagarna, men nu koncentrerar vi oss på det. Dina erfarenheter sedda i backspeglarna är ju den mogna studentens, en syntes av minnet av situationen och reflektionerna nu över sammanhangen.
Alltså, löp genom processen igen och notera plus/minus av olika slag.
Hur mycket ‘grupp’ det blir bestämmer ni själva, men var och en lämnar en besvarad enkät. Denna innehåller anspråk på skrivna kommentarer under givna rubriker samt en möjlighet för dig att formulera dig fritt. Ta den.

Fredag
14 -15
loftet

Gemensam utvärdering.

Arkitekturspelet 22/5

”Vad är arkitektur?”

Frågan uppkommer i en grupp på en utställning med förslag till bostadsområden. Gruppen består av några landskapsarkitekter med olika arbetsförhållanden, någon arkitekt och konstnär.

Arkitekturbegreppet konkretiseras i gruppens diskussion genom att intensivt tolka argumenten med sökta *exempel* i det *förslag* man står framför. Ingen presentation här heller. Det står förslagställaren fritt att förhålla sig aktiv eller passiv.

Efter detta spel är det gruppens uppgift att redovisa intressanta:

exempel på *lyckad* arkitektur/gestaltning/estetisk organisation

exempel på *’borttappad’* möjlighet

exempel på *’planestetik’*

och en summering av gruppens diskussion

Spelets genomförande.

Det pågår mellan 13 och 1530 inkl kaffe. Med 30 min/spel hinner ni med 3 förutom det sammanfattande arbetet. Gruppen fungerar annars som i brukarspelet.

Det kan tyckas att frågan ligger oss så nära professionellt, att det är svårt att spela – skall jag spela mig själv? Däri ligger en svårighet. Vinsten i att anstränga sig hämtas ur *’fokuseringen’*, att få rätten att koncentrera sig. Radikalisera alltså din rollfigur!

Låt din *’arkitekt’* ha en idol eller vara besatt av en metod eller ett synsätt eller ...

Vi har givit varje roll ett namn som du vet vad det står för. Bygg upp rollen kring det.

Redovisningen sker i loftet 1530. Grupperna redovisar var och en sin diskussion om *’vad är arkitektur’* genom sina exempel /lyckat, borttappat, planestetik/. Exempelen visas i *’original’* eller som skissen på papper eller OH. (Tänk på att vi är många igen.)

Brukarspelet 22/5

Boendet utomhus.

Situation. En grupp intresserade har samlats framför ett förslag till bostadsområde utställt på biblioteket. De försöker tolka vad det skulle innebära att bo där. Av någon anledning intresserar de sig endast för utemiljön. Efter en stund kommer förslagställaren så att de kan få förtydliganden.

Den omedelbara frågan för betraktaren är givetvis vad förslaget innebär för mig, som jag är. Men det är nog också så att de representerar andra. De är där för att 'ta reda på', så att de kan berätta vidare. Man kan tänka sig att de får material med sig, som ritningar och broschyrer – att ta med till ett möte där de blir den som berättar. Här i bibliotekets förbereder de sig alltså, genom att försöka förstå och att ta ställning...

Genom rollfigurernas intressen och ansvarstaganden blir ett stort antal aspekter på *utemiljöns kvalitet* belysta. Det är gruppens uppgift att göra en syntes av dessa bedömningar och redovisa den.

Spelets genomförande.

Spelet pågår mellan 9 och 11, inkl kaffe. Med 20 min/spel hinner ni med 4 utöver sammanfattande diskussion. Gruppens ordf och sekr har dubbla uppgifter genom att också vara rolltagare. Roller enligt kortlek. /utdelas/

Varje spel sker med ett nytt förslag (inom gruppen) som 'arena'. Annars samma spelförutsättningar förutom att rolluppsättningen beror på dragningen ur 'leken'. Förslagställaren är sig själv.

Rollbeskrivningarna på korten är ingångar till en helare gestaltning av en person. Ansträng dig. *Vem* är denna person. *Vad för liv* lever hon/han. Och: vad har hon/han för *förhållningssätt till utemiljön* utifrån sina livsvillkor...?

finns det anledning intressera sig för framkomlighet, orienterbarhet,...?

finns det anledning söka efter möjligheter till hobbyverksamhet, naturintresse,...?

finns det anledning vänta sig anspråk på att påverka miljön, fysiskt eller socialt eller ...?

finns det anledning intressera sig för barns möjligheter ...?

m m

Och som sagt vilka representerar jag, vilka kommer jag att berätta för sedan?

Detta är alltså dubbla anspråk på inlevelse — i personen och sedan inne i förslaget på pappren.

Belöningen är synliggjorda egenskaper, *kvalitet* kan vi säga, i den föreslagna miljön. Diskussionen gör dem generaliserbara, att bekräfta mina erfarenheter och lägga till. Som delar av min inre uppsättning anspråk på god miljö. Men de skapar också ambitioner inför framtiden. Frågar att söka svar på.

Resultat: var och en i gruppen skall efter varje spel ha valt fem nyckelord som karaktäriserar det studerade förslaget sett från det egna brukarperspektivet (som både person och representant).

Efter genomförda spel sammanfattar sig gruppen i *fem påståenden* om kvalitativa problem i utemiljön. Dessa redovisas mellan 11 och 12 i sal 106.